

Interakcie a vedľajšie

NEŽIADUCE ÚČINKY

liečivých rastlín

Prof. MUDr. Jaroslav Kresánek, PhD.

Národné toxikologické informačné centrum, Bratislava
a Subkatedra dorastového lekárstva FZŠS SZU, Bratislava

Agát biely – v oficiálnej medicíne sa uplatňujú len kvety agáta bieleho (na aromatizáciu čajovín), lebo ostatná časť rastliny (najmä kôra) obsahujú toxalbumíny robín, ktorý porušuje tkanivá, pôsobí paralyticky na nervovú sústavu a aglutinuje červené krvinky a fázín spôsobujúci hemoragickú gastroenteropatiu s nauzeou a dávením. Pre kvety agáta bieleho nie je známa žiadna interakcia s liekmi.

Alchemilka obyčajná – predovšetkým u citlivých ľudí môže vyvolať únavu, slabosť, u žien zmeny menštruačného krvácania (abnormálne krvácanie). Alchemilka nie je vhodná na užívanie v gravidite (kontrakcie maternice) a počas dojčenia. Interakcia možná s antikoagulantami a kontraceptívami.

Archangelika lekárska – pri užívaní môže spôsobiť hnačky, horúčky, iritáciu kože, zvýšenú citlivosť na slnečné žiarenie a poruchy pigmentácie. Nie je vhodná v gravidite a počas dojčenia, neužívať pri vystavení

sa slnečnému žiareniu (opaľovanie), zvýšenej krvácanosti, odreninách a pod. Interakcia s liekmi znižujúcimi krvácanosť.

Arnika horská – obsahuje toxické seskviterpénové laktóny a flavonoidy (o. i. rutín). Arnika môže byť príčinou nauzey, dávenia, hnačky, nechutenstva, môže zapríčiniť arytmiu, orgánové poškodenie, bezvedomie až smrť najmä u detí. Liekové interakcie s hypotenzívami. Nie je vhodné užívať arniku v gravidite, aplikovať na poranenú pokožku, pri artériovej hypertenzii a chorobách obličiek.

Artičoka zeleninová – z toxikologického hľadiska rastlina ani jej časti nemajú žiadne vedľajšie nežiaduce účinky, ani interakcie s liekmi nie sú známe.

Asparágus lekársky (špargľa) – nie je vhodná pri chorobách žlčníka, dne, reumatizme, cukrovke, močových kameňoch... Aminokyseliny, ktoré obsahuje, spôsobujú retenciu dusíkatých látok a bielkovín v organizme. Možná interakcia s anabolikami a liekmi podobnej povahy (napr. testosterón).

Baza čierna – pri užívaní sa môžu vyskytnúť hnačky a dávenie (najčastejšie pri zámene s bazou chabzdou resp. bazou červenou). Požitie kôry, koreňov, listov bazy alebo nezrelých je nebezpečné pre obsah kyanidov. Interakcie možné s viacerými liekmi (napr. hypotenzíva, diuretiká), neužívať bez porady s lekárom či farmaceutom. Kontraindikácia: gravidita, dojčenie.

Bazalka pravá – vedľajšie nežiaduce účinky môžu byť: závraty – najčastejšie u ľudí s hypotenziou, hlad, zmätenosť, cephalea, potivosť, tachykardia, zvýšené potenie, pocit chladu, chvenie. Interakcia najmä s perorálnymi antidiabetikami. Bazalku nie je vhodné užívať v gravidite a počas dojčenia.

Bedrovník anízový – nepríjemná interakcia môže nastať pri užívaní spolu s prípravkami s obsahom železa. Bedrovník neužívať počas gravidity a dojčenia. Dávka 1 – 5 ml silice môže spôsobiť edém pľúc alebo hyperminalokorticismus (pseudo – Conn's syndróm) na podklade zvýšeného vylučovania adrenalínu, zníženia hladiny kálie, svalovú ochabnutosť, hypotenziu, zvýšenie diurézy s pocitom smädu.

Bedrovník lomikameňový – vedľajšie účinky a interakcie pri dodržaní správneho dávkovania nie sú známe.

Benedikt lekársky – väčšie dávky vyvolávajú nauzeu, dávenie a môžu poškodiť obličky. Neužívať v gravidite a počas dojčenia. Interakcia pri užívaní s inými astrovitými rastlinami potencuje vznik alergických reakcií, pri kombinácii s inými liečivami (ovplyvňujúcimi činnosť zažívacieho traktu a pankreasu) riziko vzniku gastrointestinálnych ťažkostí.

Blyskáč jarný – čerstvé listy v priebehu kvitnutia a po odkvitnutí sú štiplavé a jedovaté pre obsah protoaneminínu (sušením sa stráca). Dráždi pokožku, sliznice a pri vniknutí do oka. Interakcie pri užívaní listov pred kvitnutím a sušených nie sú známe. ■